

HKV JAARVERSLAG 2020

Met veel genoeg doch gemengde gevoelens, biedt het bestuur u het 23^e jaarverslag van de Historische Kring Voorhout aan. Het jaarverslag 2020 is een hele andere dan die van 2019 waarin 'nog alles mocht en kon'. Covid 19 heeft behoorlijk roet in het eten gegooid. Ondanks dat in 2020 vele activiteiten (zoals de Jacobatocht en de HKV-restauratieprijs) niet plaats hebben kunnen vinden, heeft de HKV niet stil gezeten, zoals u hieronder kunt lezen.

Bestuur

Zeven maal kwam het HKV bestuur bij elkaar in het HKV Kenniscentrum.

Voorzitter Cok van Steijn is herkozen voor een volgende periode van vijf jaar.

Als nieuwe bestuursleden verwelkomden we Chris Tetteroo, Yolanda Balk en Caroline Dangerman-Bel ter vervanging van de tussentijds afgetreden bestuursleden Emiel van der Hoeven, Richard Kuijten en Chris Breeschoten. Alle drie aftredende leden blijven de vereniging actief ondersteunen. Chris Tetteroo is in de zomer als vicevoorzitter toegetreden tot het DB. Tot en met 31 december was het secretariaat in handen van Monique van Buul. Zij wordt opgevolgd door Caroline Dangerman-Bel.

Aan ingekomen stukken werden 504 e-mails en/of poststukken ontvangen. Ook werd met regelmaat telefonische informatie gevraagd, bestellingen voor vlaggen en boeken, opgeven of wijzigen (e-mail)adressen en aan- of afmeldingen van leden opgegeven. Op vragen over de Voorhoutse historie kon in nagenoeg alle gevallen antwoord worden gegeven of worden verwezen naar andere bronnen.

Verschillende bestuursleden hebben verschillende bijeenkomsten en vergaderingen (voornamelijk digitaal) bezocht zoals de ErfgoedCommissie Teylingen, Erfgoedtafel Trekvaarten, CHG (Cultuur Historisch genootschap Duin- en Bollenstreek), ELO (Erfgoed Leiden en Omstreken). Er is twee maal overleg gevoerd met wethouder Arno van Kempen en een vertegenwoordiging van HKV, SOS en Warmelde over de nota erfgoedzaken.

Het bestuur maakt zich al op voor het **25-jarig jubileumjaar 2023**. Er staat inmiddels een serie aan activiteiten in de kinderschoenen.

Penningmeester

De contributie is gehandhaafd op €12,50 binnen Voorhout en €16,00 buiten Voorhout. Leden die en hogere jaarbijdrage hebben betaald dan gebruikelijk, hebben hiervoor een bedankbrief ontvangen.

De RABObank Clubactie campagne heeft 952,82 opgeleverd, waarvoor heel veel dank aan alle leden die hun support aan de HKV gegeven heeft.

Op de eerste facturering heeft driekwart van de Leden betaald. In het najaar zijn 234 aanmaningen verstuurd, deels via e-mail en deels op papier.

Ledenadministratie, website, beeldbank, archief- en collectiebeheer

Ledenadministratie

Het aantal leden op 31 december 2020 bedroeg 941. Bij de start van het jaar was dit 942. Het aantal nieuwe leden bedroeg 37; van een zelfde aantal moesten de HKV afscheid nemen. Het verschil is veroorzaakt door een dubbele inschrijving.

De bestaande database met relatiegegevens is geïntegreerd in de ledenadministratie. Ledenadministrateur Emiel van der Hoeven heeft aangegeven per 1 november zijn taak over te dragen. Het bestuur verzocht hem tot 1 januari aan te blijven. Inmiddels is deze datum verlengt naar 1 april 2021. Yolanda Balk volgt hem op.

Website

Over de bezoekersaantallen van de website zijn in 2020 geen exacte cijfers bekend. Wel is bekend dat het bezoek ongeveer gelijk ligt aan 2019 (16924 bezoekers). De cijfers geven echter wel een vertekend beeld omdat bezoekers van de Beeldbank via de website ook in de totalen worden meegenomen. Begin 2021 is een programma voor statistieken geïnstalleerd.

Beeldbank

De HKV heeft zich in januari 2019 aangesloten bij het Zijper Collectie Beheer Systeem (ZCBS). Dat jaar bezochten 4800 bezoekers de Beeldbank. Zij bekeken 25798 foto's. Voor 2020 zijn de cijfers respectievelijk 1430 en 12628. Het aantal beelden in de Beeldbank is de 13.000 ruim gepasseerd. De oude database is nu in zijn geheel opgenomen in de Beeldbank. Nieuwe beelden zullen worden opgenomen vanuit de nog niet beschreven en genummerde voorraad. Met dank aan Margo Prins staan er 738 klassenfoto's in de Beeldbank. Regelmatig worden door bezoekers van de website correcties en/of aanvullingen gezonden.

Er zijn in dit jaar 101 correcties en aanvullingen geleverd. Deze correcties zijn geregistreerd.

Er zijn zes verzoeken voor *naamsverwijdering* ontvangen. Hieraan is gevolg gegeven. De verzoeken zijn vastgelegd en bij het bestuur bekend.

Drie vrijwilligers hebben zich bij het bestuur gemeld om informatie bij de foto's te zoeken en teksten te corrigeren. Door omstandigheden hebben deze vrijwilligers niet kunnen starten.

Archief- en collectiebeheer

Er zijn 62 aanwinsten ontvangen. De aanwinsten variëren van enkele foto's of objecten tot complete archieven. Zo hebben we na het overlijden van journaliste Els Kat-Bouwmeester haar complete fotoarchief mogen ontvangen. In 2021 volgt hierop nog een aanvulling. Alle schenkers ontvingen een bedankbrief.

Huisvesting en Beheer

Er zijn weer diverse onderhoudswerkzaamheden verricht. De Oosthoutzaal is tijdelijk en tegen een geringe gebruiksvergoeding 'uitgeleend' geweest aan de Bridgeclub die vanwege de Corona-maatregelen meer ruimte nodig had. Bij de Sophiastichting ligt nog steeds de wens om het HKV-Kenniscentrum weer in te lijven bij de Emmaüschool. De bal ligt nog steeds bij de gemeente Teylingen.

Van Inloop naar HKV-café

De voormalige inlopen hebben een nieuwe naam gekregen: HKV-café. Helaas hebben we deze op elke tweede woensdagmiddag en laatste zaterdagochtend van de maand na 15 maart 2020 moeten staken. In het HKV-café kan men onder het genot van een kopje koffie of thee met elkaar praten over het dorp vroeger en nu. Eind januari hebben we in een volle Oosthoutzaal nog gekeken naar de compilatie van (8 mm) filmpjes gemaakt door de heren Toon van Kampen en Karel Huijts met bewegende beelden opgenomen tussen 1938 tot 1969. Het inhalen van de nieuwe burgemeester van Berkel in 1938, de aankomst van scholieren voor de BNS op het toenmalige station Voorhout, het vertrek van militairen tijdens de mobilisatie, kermis, straatbeelden, werk in de bollenvelden enzovoorts. De film liet ons zien hoe Voorhout veranderd is. Verder kon er gelezen worden in de bibliotheek met lokale en regionale boeken en een grote verzameling tijdschriften. Bladen van de historische verenigingen uit de omgeving en tijdschriften over genealogie en archeologie lagen ter inzage. Nieuw waren de mappen met bidprentjes. Er werden ook weer vele bidprentjes, foto's en materialen geschonken.

Projectgroep digitalisering

Chris Breeschoten (2018) en Rob van de Velden (2018).

In 2019 is met drie vrijwilligers een werkgroep samengesteld. De organisatie van het werk wat de vrijwilligers op de verschillende dagdelen in het HKV Kenniscentrum is mede door de Corona-pandemie gestagneerd.

Commissie PR

Kees den Elzen heeft in 2020 wederom een zeer actief beleid gevoerd met 36 gepubliceerde persberichten in de lokale pers of op nieuws-websites. Hiermee brengt de HKV niet alleen haar leden, maar ook andere geïnteresseerden op de hoogte van onderwerpen en events die onze gemoederen bezig houden.

Kees den Elzen heeft weer meerdere malen bij Bollenstreek Omroep in interviews bij presentatrice Wilma Gudmundsson 'gastlessen' gegeven over verschillende historische onderwerpen.

Dwars Op

Magazine: Dwars Op 68, 69 en 70 zijn uitgebracht onder eindredactie van Dick van der Meer met lay out van Emiel van der Hoeven en bezorging binnen Voorhout en enkele omliggende dorpen door een ploeg vaste vrijwilligers.

Dwars Op digitaal: vanaf 1 januari zijn de eerste 43 uitgaven van de Dwars Op (t/m 2011) op een andere wijze te doorzoeken. Alle artikelen (inclusief covers) zijn tot pdf-bestanden gesepareerd. Er zijn nu 670 artikelen doorzoekbaar. In 2021 wordt het project afgerond. Daarna zal de oude zoekfunctie alleen nog bestaan voor andere ingevoerde publicaties. De problemen met het bladeren in alle Dwars Op uitgaven en met het zoeken met Acrobat Reader zijn opgelost. Alle artikelen zijn te lezen met Acrobat Reader vanaf versie 1.3 en hoger. Zie: <https://www.beeldbankvoorhout.nl/cgi-bin/dwarsop.pl>

Tentoonstellingen

De tentoonstelling van Zwemvereniging De Columbiaan heeft plaats gemaakt voor die van de jubilerende Voorhoutse IJvereniging 120 jaar. De opening van deze mooie tentoonstelling was op woensdag 11 maart, slechts enkele dagen voor de eerste lock down. Hierdoor kon deze door een beperkt aantal belangstellenden bezocht worden.

Lezingen:

Voor een aantal geïnteresseerde bewoners van Huis Park Overbosch heeft de Historische Kring Voorhout (HKV) op donderdagmiddag 6 februari een lezing verzorgd over de geschiedenis van Voorhout.

In samenwerking met de Bibliotheek Bollenstreek is op zaterdag 24 oktober lezing gegeven over de gevolgen van mobilisatie en de bezetting in Voorhout. Er was speciale aandacht voor de oorlogsvlieger Eric Ditmarsch die bij een vliegtuigcrash in februari 1945 in Voorhout om het leven kwam.

75 jaar Bevrijding

- Op zondag 26 januari, de dag dat 75 jaar geleden het concentratiekamp Auschwitz werd bevrijd, vertegenwoordigde voorzitter Cok van Steijn de HKV als 'steendrager' op de Voorhoutse holocaust wandeling. 'De 500 stenen die door het Nationaal Comité 4 en 5 mei aan de Gemeente Teylingen zijn beschikbaar gesteld zijn onderdeel van het lichtmonument 'Levenslicht' van kunstenaar Daan Roosegaarde. Dit kunstproject bestaat uit een cirkel van 104.000 lichtgevende stenen, symbool voor het aantal in de oorlog weggevoerde slachtoffers.
- Eind April is de Dwars Op Special 'Opdat We Niet Vergeten' uitgebracht en met behulp van de OVV Voorhout-breed verspreid. De gelegenheidsredactie bestond uit Dick van der Meer, Joep Derksen en Kees den Elzen en vormgever Emiel van der Hoeven. De HKV heeft vele complimenten in ontvangst mogen nemen en werd hiervoor in het najaar genomineerd voor de Voorhoutse Vrijwilligersprijs.
- Op 4 mei heeft de voorzitter van de HKV, Cok van Steijn, samen met de voorzitter van de O.V.V. , Ton Wolvers, bloemen gelegd bij de Voorhoutse monumenten ter herdenking van de gevallen, in het gebouw bij de BNS, bij het Kolpingsmonument op het kerkplein en bij de graven van de omgekomen soldaten op het kerkhof van de PKN. Bij die gelegenheid werden woorden uitgesproken met referentie aan de Dwars Op Special 'Opdat We Niet Vergeten'. De delegatie werd naast de genoemde voorzitters gevormd door Emiel v.d. Hoeven, Br. Theo Blokland, Kees den Elzen en John Bakker. Op 4 mei zijn er ook bloemen gelegd bij het oorlogsmonument op het Raadhuisplein, om redenen van maatregelen in verband met het Covid virus is dit zonder publiek gebeurd.
- De Tentoonstelling 'Leven in VRIJHEID', met als ondertitel '75 jaar Vrijheid' in de Roef is in vergaande voorbereiding geweest, doch is door de maatregelen rond de pandemie helaas uit- en later afgesteld. De bij de tentoonstelling behorende gids wordt omgebouwd en het aantal pagina's uitgebreid tot een speciale uitgave, waarvan het de bedoeling is deze in april 2021 in Voorhout te verspreiden. Eén van de subsidiegevers heeft reeds te kennen gegeven dat het toegezegde bedrag voor deze special mag worden gebruikt.
- De Oranje Vereniging Voorhout (OVV) en de Historische Kring Voorhout (HKV) hebben samengewerkt aan een project voor de groepen zeven en acht van de basisscholen in Voorhout begeleid door lokale en

regionale kunstenaars met financiële bijdragen van het Jacoba van Beierenfonds, de Stichting Kringloop Herenstraat en de Kindergemeenteraad. Begin februari kregen de leerlingen van groep zes/zeven van de scholen een introductie over de geschiedenis van de oorlog. Regionale kunstenaars lieten de kinderen zien hoe (on)vrijheid een grote rol speelt in kunstwerken. De enthousiaste kinderen gingen daarna wat dieper in op wat vrijheid voor ieder persoonlijk betekent en hoe dit uitgebeeld kan worden. Daarna is er door elke leerling getekend of geschilderd en daarin uitdrukking gegeven aan wat ze bij dit onderwerp voelen. In de groepen acht van de basisscholen is een overeenkomstige weg gevolgd. Hier zijn twee lokale dichters bij de begeleiding betrokken. Nu echter resulterend in een persoonlijk gedicht dat betrekking heeft op oorlog, vrijheid en democratie.

- Project Stolpersteine voor Fritz Hirschfeld:

Het is de HKV gelukt om bij de Stichting Stolpersteine een struikelsteen te verkrijgen voor oorlogsslachtoffer Fritz Hirschfeld die in 1940-1941 in Huize St. Agnes heeft gewoond. stond De officiële plaatsing voor het huidige PLUS supermarkt stond op 13 november gepland, samen met een lezing in de Bartholomeuskerk over Fritz Hirschfeld. Ook dit is vanwege de lock down maatregelen uitgesteld.

Zusterverenigingen

Met de zusterverenigingen heeft Chris Breeschoten het eerste project afgerond voor de bruine ANWB informatieborden bij vijftien beeldbepalende panden in de drie kernen. De kosten hiervan zijn uit het gezamenlijke budget door de Gemeente Teylingen gefinancierd. Op 26 oktober hebben de gezamenlijke historische verenigingen van Teylingen het eerste bord onthuld bij de St. Bartholomeuskerk. In Voorhout zijn de borden (inclusief QR-code) met uitleg over de respectievelijke monumenten terecht gekomen bij de Bartholomeuskerk, de Kleine Kerk, de slangentoren van de voormalige brandweerkazerne en de boerderijen Klein Bouwlust en Rijn Noord.

Erfgoedtafel Trekvaarten

Dit is een initiatief van de Provincie Zuid-Holland, omdat het provinciebestuur veel waarde hecht aan het in stand houden van de verschillende trekvaarten in de provincie. Voorhout heeft circa 7½ kilometer trekvaart binnen de (voormalige) gemeentegrenzen. Daarmee behoort deze waterweg voor een kwart tot Voorhouts gebied. In 1657 is met handkracht een trekvaart gegraven tussen Leiden en Haarlem. Door paarden getrokken schepen zorgden voor het vervoer van personen en goederen. Herberg De Bonte Koe bij de Nagelbrug was de Voorhoutse opstapplaats van de Leidsevaart. Indien nodig konden hier ook de paarden worden verversd. Op het erf van boerderij Ruygrok van der Werve (later boerderij Oostdam) stond het waaggebouw met daarin de waag van Voorhout waarop de handel gewogen kon worden. Deze waag is in bezit van de HKV. De plannen voor het herplaatsen van deze waag dienen nog gerealiseerd te worden.

Open Monumentendag

Op zondag 13 september vanaf 12.00 uur kon iedereen, groot en klein, jong en oud, met de unieke brochure in de hand de leerzame wandel-, fietstocht maken die door de HKV uitgezet was. Hier hebben circa 40 mensen aan deelgenomen. De tocht was georganiseerd rondom het landelijke thema van dit jaar 'Leermo(nu)menten' waarbij de geldende coronaregels uiteraard in acht werden genomen.

De route liep vanaf de KTS over de Nagelbrug naar de oude Christelijke school aan de Jacoba van Beierenweg met een tussenstop op het plein van de St. Bartholomeuskerk voor een verfrissing en versterking bij de stand van de HKV. De brochure 'Open Monumentendag 2020 anders dan anders-Leermo(nu)menten' is verspreid onder alle HKV leden en vervolgens huis aan huis gebracht bij de bewoners van de wijk Engelse Tuin en Hoogkamer. De totale oplage bedroeg 3000 exemplaren. Alle scholen in Voorhout hebben aan deze OMD meegedaan en aan alle leerlingen is de brochure meegegeven. Door docenten en ouders is dit initiatief zeer gewaardeerd.

Voorhout, februari 2021

Monique van Buul